

Рузаевка шөнәрөндө «Күпмәдәни мирас шартларында мәктәп укучыларына белем һәм тәрбия бирү» III республика педагогик фәнни-гамәли конференциясе узды. Кадошкино урта мәктәбе педагоглары ел саен әлеге чарада актив катнаша. Агымдагы уку елында да рәхәтләнеп катнашканнар. «Балаларга рухи - әхлакий һәм патриотик тәрбия бирүнен күпмәдәни традицияләре» секциясендә тарих һәм жәмгыять белеме укытучысы Равил Харис улы Казанбаев «Йомышлы татарлар костюмынын эволюциясе» дигән доклад белән чыгыш ясаган.

Равил Харис улы Казанбаев белән якынак таныштырасы килә. Аз сүзлә, тыйнак, ярдәмчел, әдәпле... мондый кешеләр донъяда азайганнан-азая бара. Әлеге эпитетларнын дореслегенә инанырга урын бар. Тырышлыгы нәтижәсендә күпкә ирешкән: топле белеме бар, яраткан профессиясе, укучылары һәм коллективы; бүләкләре байтак – болар барысы да Кадошкино урта мәктәбенен тарих укытучысы Равил Харис улы Казанбаев турында. Анын белән аралашырга кызыклы. Предметын ярата, видеофильмнар тошерә, моржевание белән шогыйльләнә, заманында ватык пыяла остөндә дә йоргән, гитарада уйный, үзе яшәгән авыл балаларына шугалак ясаша, бакчасында голләрнен ниндие генә үсми... Ә бит ул гади авыл малае, барысына да ихтыяр коче белән ирешкән. Кечкенә авыл малаенын, донъясы авыл белән генә чикләни. Хыяллары тормышын кызыклырак иткән. Ул күп нәрсә турында хыяллана, тормышта максат куя, максатына ирешә. Кочле кеше очен үз-үзенне жинүнен мәгънәсе шунда. Күз алдына китерегез, үткән гасырнын 70-80 нче еллары. Равил Большие Поляны мәктәбе укучысы. Күп нәрсәгә ойрәнәсе, күп нәрсәне беләсе бар анын. Булачак

профессиясен сайлауда ана мактаулы тарихчы, озын-озак еллар мәктәпнен алыштыргысыз завучы Яхья Амин улы Мангутовнын дәресләре булыша. Ул педагог булып кына калмый, тарих белән кызыксынучы киләчәк буында тәрбияли. Дүрт дистә елга якын Равил Харис улы Казанбаев педагогика белеменә тырышып хезмәт итә: бүген Россия Федерациясе һәм Мордовия Мәгариф Министрлыкларынын Мактау Грамоталары белән бүләкләнгән укытучы.

Равил Харрис улы сәяхәт итә, сәфәрләр ярата. Һәм хыялланганча, һәрвакыт инбашында камера. Шулай итеп туган ягы турында тарихи мизгелләр калдыра. Ул үз авылына, кече ватанына тугры кала. Диплом белән бергә Рузаевка районына юллама ала һәм шунда биографиясенен берничә елын үткәрә. Әтисе Харис Абдрахман улы бакыйлыкка күчкәч, әнисе Фәридә Абдулла кызы ялгызы калгач, улы Равил ана ярдәм итәргә туган йортына кайта. Ул кече ир-ат һәм әти-әнисе алдындагы бурычын тулысынча үти. Барлык игелек, жылылык, ярдәм һәм дога Фәридә Абдулла кызы белән Харис Абдрахман улы икәннен һәрвакыт хәтерли. Хәтта хәзер, алар янында булмаганда да.

Ул үз предметын программа кысаларынан чыгып бирә: яшүсмер анында белемнен бар нечкәлекләрен туплый, анларга ойрәтә. Шул вакытта Ватан очен жаваплылык та, горурлык та, патриотлык та үсәчәк, ди педагог. Равил Харис улы гомуми тарихтан сон Ватан тарихын ойрәнә башлагач, укучыларнын эчтән үзгөрүләрен тәжрибәдән үк белә. Тарихи вакыйгаларны үзләренекә, туганнарныкы кебек кабул итәләр. Ойрәнәләр, укыйлар, кызыксыналар. Ә Ватан сугышы чорын рамкалар белән чикләп буламыни? Бу тема укытучынын үзенен дә яраткан темаларынан берсе. Ул күп вакытын архивларга һәм эзләнү эшләренә, якташларынын исемнәрен мәнгеләштерүгә багышлый. Һәм билгесез, онытылган нәрсәләргә таба алуына шат - белсеннәр, истә тотсыннар очен дәресләр багышлый. Тарих дәресләре чыннан да Хәтер вахтасына әйләнә. Равил Харис улы кече ватанынын чын патриоты һәм укучыларын да шулай тәрбияли.

Наилә НАСЫРОВА